

Relvastusosakonna koosseis.

Relvastusosakonna tegevus on jaotatud 3 jaoskonda. Jaoskond A, B, C. Jaoskond A alla kuuluvad kõik suurtükid ja nende varustus. Jaoskond B alla kuuluvad kõik käsirelvad ja nende varustus, tagavaraosad jne. ja jaoskond C alla kõik laskemoon lõhkeained, sõjagaasid ja gaasikaitsevarustus.

Käsirelvade alla kuuluvad:

1) kõik vintpüssid, raske- ja kergokuulipildujad, miini- ja pommipildujad, püstolipildujad, püstolid; nende relvade tagavaraosad; määramiseks ja puhastamiseks tarvisminevad abinõud ja ained; laskoõpetuseks tarviminevad õppeabinõud; kuulipildujate tööriistade ja tagavara osade kastid; käsirelvade lokaalid; optilised vaatlusabinõud jala- väelo nagu: käärpikksilmad, kaugusmõõtjad, binoklid, kompassid, nurgamõõtjad kuulipildujatole jne; relvatöökodade üld- ja spetsiaaltööriistad relvade paranduseks; laskemoona ja kuulipildujate vedamise kaarikud; kuulipildujate laskemoona kandesaduled; hobuste veoreakmed ja muu kuulipildujate kardevarustus; külmad relvad: mõõgad, piigid, täigid, pussid ja muud külmad terarrelvad.

Käsirelvad jagunevad oma otstarbalt

1) jooksvatoks tagavaradoks - s.o. varustus, mida tarvitatakse rahuajal väljaõppe ja kaitse otstarbeks.

2) puutumata tagavaradoks - s.o. varustus, mida rahuajal ei tarvitada ja mis hoitakse täiesti lahinguvalmis väeosa või kesklaas.

Jooksvad tagavarad koosnevad:

1) lahingvarustusest, s.o. varustus, mille väeosa võtab kaasa sõjakäigule.

2) õppeabinõudest ja vahenditest, mida väeosa sõjakäigule kaasa ei võta.

Puutumata tagavarad ja lahingvarustuse jooksvad tagavarad moodustavad väeosa lahingukomplekti.

Majanduse alal tegutsevad isikud.

Üldreeglid käsirelvade alal.

1. Majanduse alal töötavate isikute (relvurohvitser) vahetamisel kohale määratud isik võtab vastu omalt eelkäijalt kogu varanduse ja asjaajamise tegelikult ning raamatute ja dokumentide järele. Tarviduse korral viibib üleandmise juures ka majandusülem.

Vastuvõtmine ja üleandmine avaldatakse käsukirjas selleks kokkuseatud aktide põhjal.

2. Kõigil relvastusalal majanduses tegutsevate isikute üldiseks kohuseks on omal algatusel abinõusid leida väeosa käsirelvade ja nende abinõude, hoidmise, parandamise jne. seisukorra parandamiseks.

3. Kõigi nende hoolde all oleva relvvaranduse raiskamisol vastutab süüdlane mitte ainult isiklikult teenistuse alal, vaid ka aineliselt. Kui raiskatud relvvarandust ei saa tasuta süüdlase palgast ja varandusest ning kohtulikult uurimisel selgub, et väeosaülem ja majandusülem ei võinud raiskamist ära hoida, võetakse sünnitatud kahju riigi kanda, süüdlane aga karistatakse kohtu poolt.

Kui aga raiskamise põhjuseks oli nõrk järelvalve ülemate poolt ja need, hoolselt enda kohusoid täites oleks võinud raiskamist ära hoida, siis võetakse vastutusole süüdlase maksujõuetusel väeosaülem ja majandusülem.

4. Rügumendi hea seisukorra näitajaks ei ole säästsummade ja tagavarade rohkus, vaid kasutamisel olev hea relvvarustus, head õppeabinõud, nende eeskujulik korrashoid jne.

Majandusülem.

K o h u s e d:

1. Üksuste relvvarustuse alaline kontroll.

2. Kõige kasulikumate viiside leidmine Relvastusosakonna poolt assigneeritavate summade (relvade korrashoiuks, laskoplatši korrashoiuks, määrde- ja puhastusainete muretsemiseks jne.) eest tarvilikkude asjade ja materjalide ostmiseks ja muretsemiseks.

3. Valve korrapäralikkuse järel kõikide relvade parandamisel, uute asjade valmistamisel rügemendi relva töökojas ja ostmisel sa- maks otstarbeks.

4. Valve rügemendi ja allüksuste raamstupidamise ja asjaajami- se järel relvvarustuse alal.

5. Valve relvade, materjalide korraliku ning ohutu aitades hoidmise järel.

6. Eriline valve ja vastutus, et rügemendis oleks tarvilikul arvul tulokaitse abinõusid rügemendi relv- ja laskemoonaladude kait- seks ja et need hoitaks täielises korras.

7. Valve relvatöökojades ja tööde järel, töökojas valmistatud materjalide ja asjade isiklik ülevaatus enne ülevaatusete esitamist väeosa ülemale.

8. Igasuguse varanduse ja varustuse (relvvarustuse) ülevaatus ja kontrollorimine väeosaülema käsul allüksustes; seejuures majandu- seülem peab juhtima tähelepanu varanduse omandustele ja hoidmisele ja kontrollorimise tagajärgedest kandma otse väeosaülemale.

9. Kõigi relvvarustuse alal ettenähtud raha ja varustuse nõud- miste kontrollimine kooskõlas maksvate seadustega, korraldustega, tabe- litoga, koosseisudoga jne. ning nende nõudmiste õigekstunnistamine allkirjaga.

Arvete revidorimine raha peale, mis antud relvurohvitserile majanduseülema poolt.

10. Üleliigse varustuse nõudmise eest mittesihhilikult ehk vea tõttu vastutab majanduseülem kui ametalalise üleastumise eest, üle- liigselt nõutud varustus aga antakse tagasi.

11. Majanduseülem võtab osa majanduse alal mobilisatsioonini ka- vade (käsirelvade suhtes) õigeaegsest täiendamisest ja korrashoidmi- sest.

Ta vastutab rügemendi mobilisatsiooni tagavarade (relvvarustus, laskemoon jne.) korraliku hoidmise ja värskendamise ning nende täien- damise eest, kui seda oli võimalik teostada (kuid ei tehtud).

12. Mobilisatsiooni kiire läbiviimise huvides majanduseülem peab selle eest hoolitsema, et allüksustes ja nende ladudes ei oleks üle- liigset ja ühtlasi ka kõlbmatut relvvarustust.

Majanduseülemale ülaltoodud tööde läbiviimiseks on lähemateks abilisteks relvurohvitser, relvurallohvitsser, relvatöökojavanem ja kompaniid relvurallohvitsserid, kes kaudselt kõik relvvarustuse kor- rashoiuks, hoidmiseks ja parandamiseks peavad täie jõuga kaasa aitama.

Majanduseülem oma kohustatäitmist relvastusealal peaks organi- seerima alljärgnevalt:

Relvastuse alalist kontrolli allüksustes toimetab ta omal ära- nägemisel. See kontroll ei kannu, loomulikult, tehnilise kontrolli mõistet vaid peamiselt just arvulise, hoidmise jne. kontrolli. X

Relvastusosakonna poolt assigneeritavate summade otstarbekoha- no kasutamine.

Rahade assigneerimine sünnib järgnevalt. Eelarve aasta algul seab relvastusosakond kokku eelarve aastaks määratud summade kohaselt jag- mise nimestikud, mida kontrollib ja kinnitab vastava orisla inspektor. Kokkuseadmise aluseks võetakse võetakse tegelik tarvitusel olev relva- de arv ja iga üksiku relva peale aasta remondiks tarvilik summa, Nii on osakonnal väljakuulunenud iga relva liigi peale väeosadele väljaanta- vad summad. Jooksva tagavara korrashoiuks on need summad praegult all- järgnevad:

1) R.k. peale aastaks.....	Kr. 17.50
2) k.k. " "	" 10.-
3) Vintpüssi " "	" 0.17
4) Püstoli " "	" 0.08
5) Piigi " "	" 0.12
6) Mõõga " "	" 0.20

§ 56-a jagunob: 1) jooksva tagavara relvade korrashoid.

2) laskopaltside korrashoid (ehitus, parandus ja märklehed ning märk- laoad).

3) Kaltsud-takud.

4) Mobilisatsiooni tagavara relvade puhastus jne.

Laskeplatsi korrashoiu summad määrab jalaväe inspektor igale karnisonile eelarveaasta algul oma äranägemise järgi.

Erijuhtudel, nagu ladude ümberkolimine, tagavaraväelaste kok- kukutsumine jne, võib väeosa relvastusosakonnalt nõuda eraldi summa- sid, kes neid ka võimaluse korral püüab rahuldada.

Väeosade soovil antakse neile kaltsude ja takkude muretsemiseks kohapeal vastavas normis raha. Seejuures jäävad need ained naturaas välja andmata.

Rahade normid käesoleval aastal: Čukono kalts 45 senti kg.

Käesoleval aastal takkusiid ei ole ostetud, nii et on kasutada ainult möödunud aasta normid. Möödunud aasta hind 45 senti kg.

Rahannormid määratakse kindlaks järgneva aasta peale erikomisjonist poolt, eelarve koostamisel, arvestades turuhindadega.

Väeosade poolt ostotavad kaltsud ja takud peavad vastama samasugustele ~~XXXX~~ tehnilistele tingimustele, millega ostab kaltsu relvastusosakond.

Osakonna poolt ostotavad kaltsud peavad vastama alljärgnevatele tingimustele;

Kaltsud:

Ostotav. Kaltsud peavad olema puhteks pestud, kuivad, ei tohi sisaldada tolmu, liiva ja teisi kõrvalaineid, nagu nõõbid, haagid, nõõrid, paelad jne.

Kaltsud ei tohi sisaldada väikseid tükke, millede üksikute tükide suurus: Čukestel puuvillastel alla 500 cm² ja teistel sortidel alla 750 cm², oga üksikuid pak. omad čmblusšäri. Kaltsud tulevad pak. kida 10 kg pak. kidesse. Kõrvalkaladumino kaalus lubatud kuni 10 %.

M ä r k u s: kaltsude üleandmisel igakord esitada arstitunnistus kaltsude desinfektsiooni üle.

T a k u d:

Ostotavad takud peavad vastama alljärgnevatele tingimustele: takud peavad olema puhtad, ei tohi sisaldada tolmu, liiva, linaluid või teisi kõrvalaineid, peavad olema kuivad ja ei tohi olla kopitanud oga hallitanud. Takud tulevad pak. kida 25 kg raskustesse pak. kidesse ja nõõriga kinnisiduda. Kõrvalkaladumino pak. kide kaalus on lubatud kuni 5 %.

Naod tingimused on ajutised ja võivad muutuda.

Aasta algul osakond teatab igale väeosale krediidi summad, mis-sugused on võimalik käesoleva aasta peale assigneerida igale alale oraldi (relvade korrashoid, laskeplats jne.)

Väeosade saades teatoid nõuab relvastusosakonnalt välja raha ainult kuu tarviduse piirides. Nõudmised peavad hiljemalt 18. kuupäevaks relvastusosakonnas olema. Mõnikord võib tulla otte, et väeosade saab tegelikult vähem kui ta nõudis, kuid see on tingitud sellest, et Majandusministeerium ei assigneerinud ka relvastusosakonnale nõuetaval arvul raha vaid vähendab rahapuudusel ~~XXXX~~ seda nagu see oli käesoleval eelarve aastal. Siis loomulikult ei saa ka osakond väeosadele välja anda tervet normi.

Kõik summad, mis assigneeritakse relvastusosakonna poolt väeosadele lähevad ka väeosade omanduseks, kuid relvastusosakonnalt on igal juhul õigus väeosade kontrollida, kas see neid summasid kasutab ka õigeks otstarbeks. Nii ei saa relvade korrashoiuks või laskeplatsi jaoks määratud summasid kasutada näit. sõdurite toidu peranduseks ehk mõneks muuks otstarbeks. Kõige kohesem kontrollimisviis väeosade majanduse üle-male nende summade kasutamise kohta on kui relvurohvitser aasta alul kokkuseaks vastava eelarve, mida temal on kavatsus nende summade eest osta, valmistada, või teha lasta ja aasta jooksul nõuda, et sellest ka kinni peotaks. Ka tuleb relvade korrashoiuks puhast. materjalide ostmiseks, laskeplatsi jaoks ja mob. tagavarade puhastamiseks määratud summasid assigneerimise kohaselt kasutada, sest iga summa assigneeritakse eriotstarbeks ja kuulub ka sellisena kasutamisele. Kui siiski selgub, et aasta lõpul kipub hakkima mõnest summast ülejääk, võib pöörduda relvastusosakonna poole, kes otsustab kas lubada summat teiseks otstarbeks kasutada või mitte. Peab siinjuures veel meeldetule-tama, et relvastusosakond on varustanud väeosade relvatoõkoja tööriis-tadega ühekordselt, s.o. andis korrald. komplekti tööriistu välja ja väeosade on ise kohustatud relvade korrashoiu summadest katki läinud ja ära kulunud tööriistade asemel muretsema uusi. Siin võib igal juhul kasutada ära aasta lõpul relvade korrashoiu summade ülejääki, et täi-ondada relvatoõkoda, kas kõlbmatuks muutunud tööriistade asemel uutega või ka moodsamate tööriistadega.

Relvadega varustamise normid ja komplektid.

Normeerimata varustuse alla kuuluvad kõik relvad ja nende osad, ning abinõud.

Normeeritud relvavarustuse alla kuuluvad kõik puhastusmaterjalid ja ained.

1) Puhastusainete normide tabel.

Varval. Ülema käsukiri 22. juulist 1920 a. nr. 42 ja 10. oktoobrist 1921 a. nr. 31.

Rasked kuulipildujad:

1)	värtnaõli.....	3,481	kg
2)	petrooleumi.....	2,201	"
3)	terpentiini.....	0,154	"
4)	püssiõli, neutraal ja leheline.....	0,409	"
5)	takku ja kaltsu.....	2,048	"
6)	glütseriin, ainult taliseks laskmi- soks.....	1,331	"

M ä r k u s: püssiõli normist antakse 1/3 lehelist ja 2/3 neutraalõli. Samuti ka kaltsu 1/3 ja takku 2/3 saadaolevast normist.

Kerged kuulipildujad:

1)	Värtnaõli.....	3,457	kg
2)	püssiõli neutraal ja leheline.....	0,409	"
3)	terpentiini.....	0,102	"
4)	takku ja kaltsu.....	2,048	"

P ü s t o l:

1)	Kaltsu ja takku.....	0,150	kg
2)	Püssiõli neutraal ja leheline.....	0,150	"

P ü s s i d:

1)	Püssiõli neutraal ja leheline.....	0,342	kg
2)	Kaltsu ja takku.....	1,148	"

Pealesolle on ajutiselt maksmapandud käsikirjades puuduvatole käsirelvadele puhastus- ja määrdeainete normid.

Püstolkuulipilduja:

1)	Takku.....	50	gr
2)	Kaltsu.....	800	"
3)	Neutraalõli.....	350	"
4)	Lehelisõli.....	90	"
5)	Värtnaõli.....	50	"
6)	Petrooleumi.....	100	"
7)	Vaseliini.....	15	"

Rakettpüstol:

1)	Takku.....	50	gr
2)	Kaltsu.....	100	"
3)	Neutraalõli.....	150	"
4)	Petrooleumi.....	100	"
5)	Vaseliini.....	15	"

Väikekalibriipüss ja sissepandav vintraud:

1)	Takku.....	300	gr.
2)	Kaltsu.....	600	"
3)	Neutraalõli.....	350	"
4)	Lehelisõli.....	90	"

Ühupüss ja Püstol:

1)	Takku.....	100	"
2)	Kaltsu.....	200	"
3)	Neutraalõli.....	200	"

Miinipilduja:

1)	Kaltsu.....	5	kg
2)	Neutraalõli.....	1	"
3)	Petrooleumi.....	2	"
4)	Vaseliini.....	1	"

Pommipilduja:

1)	Kaltsu.....	5	kg
2)	Neutraalõli.....	2	"
3)	Petrooleumi.....	2	"
4)	Vaseliini.....	1	"

Granaadipilduja:

1)	Kaltsu.....	2,5	kg
2)	Neutraalõli.....	500	"
3)	Petrooleumi.....	500	"
4)	Vaseliini.....	150	"

M õ õ k:

1)	Kaltsu.....	150 kg
2)	Neutraalõli.....	150 "
3)	Petrooleumi.....	100 "

M ä r k u s: vasoliin on ettenähtud ainult puutumata tagavara määramiseks.

Ülaltähtendatud normid on jalaväe inspektori poolt läbivaadatud ja varustusvalitsuse Ülema poolt ajutiseks tarvitamiseks maksmampandud 12. jaanuaril 1931 a.

Kuna normeerimata relvvarustuse alla kuuluvad kõik relvad, nende tagavaraosad ja kandevastustus, anatakse neid relvastusosakonna poolt väeosadele välja määramata aja peale tarvitamiseks.

Varustuse nõudmine.

Relvvarustuse muretsemine väeosale sünnib keskasutise (Relvastusosakonna) kaudu.

Nõudmised relvvarustuse peale seatakse kokku orjala ohvitseri (relvurohvitseri) poolt, või viimaselt saadud andmete põhjal ülalnäidatud tabelite, normide ja koosseisude alusel. Nõudmised tulevad kokku seada iga jaoskonna peale eraldi, sest ot iga ala nõudmist otsustab vastava jaoskonna Ülem. Teiseks põhjusoks eraldi nõudmiste tegemisel on see, et relvvarustus seisab jaoskondade viisi eraldi arvel ja nõudmised kui tõendavad dokumendid lähevad vastavate raamatute kausta. Kui nõudmised on kõik ühel lehel, tokitab see osakonnale üleliigset tööd, sest osakond on sunnitud vastavate jaoskondade kohta nõudmisest tegema väljavõtteid.

Perioodilised relvvarustuse nõudmised saadetakse kaks nädalat enne varustuse väljaandmise tähtaega keskasutisele, mille põhjal viimane väljaandmise otsustab ja korralduse teeb varustuse väeosale väljaandmiseks või väljasaatmiseks. Varustuse väljaandmise tähtaeg määratakse kindlaks varval.Ül.käsu kirjaga (praegult maksev iga kuu 1 - 10 kuupäevani). Väeosade erakorralised relvvarustuse nõudmised täidetakse keskasutise poolt esimeses järjekorras. MS § 500 näeb ette relvvarustuse väeosale väljaandmise ja väeosade poolt vastuvõtmise toiminguid üldises korras teise varustusega, kuid relvvarustusel peavad olema tingimata eri juhtnõõrid.

Lattu jõudes peab vastuvõtja esitama laoulemale dokumendid, ot tema on volitatud relvvarustust vastu võtma, samuti ka kõik relvvarustuse nõudmised. Saades lao administratsioonilt korralduse vastuvõtmiseks, võib ta asuda tegelikule vastuvõtmisele.

Erijuhtnõõrid varustuse vastuvõtmiseks Relvalaost.

Vintpüsside vastuvõtmine. Vastuvõtmisele esitatud vintpüssi peavad nende ülevaatuseks olema määrdest puhastatud ja pärast ülevaatust jälle lao tööjõududega ja abinõudega uuesti sisse määritud. Vintpüssid vaadatakse vastuvõtmisel üle ainult koostatult, kusjuures lahivõtmisel piirdatakse ainult täägi äravõtmisega, varda ja luku väljavõtmisega ja otteandja mehhanismi kontrollimisega. Vintraud eraldatakse laest ainult sel juhul, kui päästumehanism korraldult töötab või kui on ilmselt märgata, et vintpüss on hoitud niiskes ruumes ja võib olejada roostet kohades, mis koostatud vintpüssi juures nähtavad ei ole. Üldiselt kontrollib vastuvõtja:

1) Kas vintpüss on korralikult koostatud ja kas mehhanismide koostöö on korras.

2) Kas vintpüssil on õhesugused nimbrid täägil, lukukojal ja lukul.

3) Kas vintpüssil ei ole niisuguseid vigu mis selle lahingkõlbmatuks muudavad. Väiksed krahimustused, täkkes ja oksüüdi kuluvus ei põhjusta vintpüsside tagasilükkamist vastuvõtmisel.

4) Vastuvõtja määrab kindlaks vintraua õõne ja padruniposa seisukorra. Kõik siinjuures tekkivad tülisimused laoga lahendab relvastusosakond, kellele vastuvõtja sellest teatama peab.

Kuulipildujate vastuvõtmine. Ka kuulipildujad peavad lao poolt puhastatud ja pärast ülevaatust uuesti sisse määritud olema. Kuulipilduja kõlbulikkust otsustatakse samuti ainult välise ülevaatuse järel. Vastuvõtja kontrollib:

1) Kas kuulipilduja osad on korralikult koostatud ja kuulipilduja töötab. Seda katset toimetatakse kuulipilduja mehhanismo käsitsi proovides.

2) Kasteenistuslehes märgitud numbrid on kooskõlas kuulipildujate osadel leiduvate nümbritega.

3) Kas ei ole märgata kuulipildujatel suuremaid vigu, mis tekkinud nende vedamisest, korraldust hoidmisest või niiskusest. Ka siin

ei tule tähelepanna väikesi kriimustusi, tähtsusetuid värvi hõõndumisi jne. kuulipildujate välisosadel.

4) Vastuvõtja määrab kindlaks vintraudade ja padruniposade seisukorrad. Lahkholidel laoga toimetab samuti nagu vintpüsside juures.

Erijuhtnõõrid kuulipildujate vastuvõtmisel.

R.k. Maksim.

- 1) Sihiku korralik sobitamine ja selle osade korralik togevus.
- 2) Koro kaane ja koro korralik sobitus.
- 3) Söötja asetus ja töötamise kontroll.
- 4) Luku ühendus kepsuga ja luku sobivus vintraua tagumise lükkega (lokaalid). Luku liikumine kores.
- 5) Vintraua korralik liikumine.
- 6) Vintraua korralik ühendus raamiga.
- 7) Käepideme, selle rulli ja käepideme takistaja korralik töötamine.
- 8) Päästorõhutise ja kaitseriivi vastastikku töötamist.
- 9) Luku ja päästumehanismi vastastikku töötamist.
- 10) Taandurvedru ja selle kerbi korralikku mahavõtmist ja pealopanomist.
- 11) Kirbu õiget asendit.
- 12) Tükosuurendaja õiget asetust.

R.k. Maksimi alus.

- 1) Kuulipilduja kindlat ühendust alusoga ja teiste mehhanismidega.
- 2) Vaba ja ühtlast alusolaua pööramist.
- ~~3) Vintpüssi ja kuulipildujate ühenduse kontroll.~~
- 3) Tõstmehanismide korralikkust.
- 4) Kuulipildujate juures, millel külvimehanism, ka nende korralikku töötamist.

Lõpuks kontrollida padrunite otteandmist lindist söötjasse ja söötjast vintrauda.

Kergele kuulipildujate vastuvõtmine sünnib vastavates oeskirjades ettenähtud tingimuste kohaselt. Sama on maksev ka püstolite kohta.

Puhastusabinõudel kontrollitakse, kas need on terved.

Külmade relvade vastuvõtmine.

- 1) Kas terad ei ole joodetud.
- 2) Kas teradel ja käepidemetel ei ole pragusid.
- 3) Kas tuppudel ei ole pragusid või muljutusi mis nende vastupidavust vähendaksid.
- 4) Kas terad korralikult liiguvad tuppodes.

Relvade sissepakkimine ja peale laadimine raudteel peab sündima väljaandva lae poolt, kuid kui relvadega olid kaasas saatjad, on ka nemad kohustatud töötama selle juures.

Vastuvõtja peab pakkimise juures tähele panema, et kõik vastuvõetud esemed oleks hästi paigutatud kastidesse ja et kastide kindlõõmisel pakitud esemed ei saaks rikutud.

Vintpüsside ja kuulipildujate sissepakkimisel peab vastuvõtja nõudma et viimased tingimata pakitakse spetsiaalkastidesse.

Kui vastuvõtja on lõpetanud vastuvõtmise kirjutab ta lae Kantsoleis nõudmised vastuvõtmise üle alla ja saab nendest ühe eksemplari endaga kaasa väeosa viimiseks.

Vastuvõetud varustuse veoks sühtjaama antakse relvastusosakonna poolt välja raudtee veokiri. Väeosal oma raudtee veokirja kaasa võtta pole tarvis.

Nõudmiste allakirjutamise momendist lasub vastutus asjade või esemete eest juba vastuvõtjal.

Kui saadeti juba kohale võtab selle vastu kas relvurohvitser isiklikult või relvurallohvitser, kusjuures kontrollib, et veokirjas näidatud kaal ja kohtade arv oleks kooskõlas. Samuti kastide ja pakide juures, kas nad on väliselt terved ja ei ole raudteel lahtiõhnutud. Kui on ilmselt märgata kastidel või pakidel lahtiõhkumise või rikkumise tunnuseid ehk kui kaal või kohtade arv ei vasta veokirjas näidatule, nõuab vastuvõtja raudteelt sellekohta akti kokkuseadmist.

On saadud varustus kõigiti korras, transporteeritakse seeväeosa relvalattu.

Kastide lahtivõtmine väeosa relvalaas peab sündima hoolikalt ja ettevaatlikult, et mitte rikkuda pakendit.

Peab meelespidama, et tähtsamaid esomeid, nagu relvi, tulohuhtimise abinõusid antakse relvastusosakonna poolt välja ainult ohvitserile, kuna väiksema tähtsusega esomeid, nagu relvaosi, puhastus- ja määrdeaineid jne antakse välja ka allohvitserile ehk saadetakse väeosale välja vastuvõtjate. Vastuvõtja ei pruugi igakord olla orialaohvitser vaid võib ka olla mõni teine ohvitser, kuid ta peab omama vajalikud teadmised varustuse korralduse üle otsustamiseks. Kui määratud vastuvõtja ei ole orialaohvitser või asjatundja, eriti varustuse tehnilisest küljest ülevaatamiseks, siis märgitakse vastuvõtjale antud volitusele, et vastuvõtja ei ole asjatundja ja kontrollib vastuvõetavat varustust ainult arvuliselt, mitte tehniliselt. Sel juhul sünnib varustuse lõpulik vastuvõtt väeosas alljärgnevalt: kui varustus jõuab väeosas võetakse see vastu arvuliselt ja kontrollitakse kõlblikkuse suhtes vastava majanduse või orialaohvitseri poolt kelle korraldamisele kuulub varustus. Suuremate ja väärtuslikumate saadotiste vastuvõtmisest võtab osa ka majanduseülem või väeosa ülema poolt selleks määratud oriline komisjon.

Kui üleantakse väeosade vahel relvvarustust, siis sünnib see keskasutise ülema korraldusel. Üleandja väeosa, kui ta on saanud üleandmise korralduse peab nõudma sellest väeosast kellele ta üle annab vastuvõtja. Vastuvõtja toimib täpselt samuti nagu varustuse koskeldusest vastuvõtmisel. Vastuvõtmise kohta seatakse kokku varustuse seisukorra kirjeldused ja nimestikud ühes varustuse numbritega iga ala kohta oraldi. Nendele nimestikkudele ja kirjeldustele kirjutavad alla nii üleandja kui vastuvõtja. Need nimestikud jäävad üleandvale väeosale varustuse arvelt kustutamiseks kuna üleandja poolt kinnitatud ära kirjadest üks eksemplar antakse vastuvõtjale väeosale varustuse arvele võtmiseks ja teine saadetakse relvastusosakonda teadmiseks ja ümberarvestuseks ühe väeosa arvelt teise väeosa arvele.

Relvvarustuse arvestamine ja aruandmise kord.

Relvvarustuse arvestamine sünnib relvvarustuse raamatus, mida peetakse sama vormi ja korra järgi nagu väeosa üldist vararaamatut (M.S.vorm 50 lisa 51)

Relvvarustuse arvestamiseks uue Majapidamise seadluse järgi on maksev täpselt sama kord nagu see on maksov kraamivarustusel.

Käsirelvad ja muud esomeid, mis on märgitud individuaalsote numbritega, peale arvulise arvostuse eelpooltähenдатud raamatus, kantakse sisse ka veel numbriliselt relva numbriraamatusse (M.S.vorm 72 lisa 73). Püsside ja kuulipildujate kohta peetakse individuaalseid teenistuslehti. Püsside, püstolite ja optiliste abinõude kohta peetakse relvakaarte. (M.S.vorm 70 lisa 71) relvakaardid on iga relva kohta isevärvilised.

Teenistuslehed ja relvakaardid kuuluvad relva juurde ja selle ülema hoiule kelle hoole alla on relvad antud. Igasuguste paranduste juures märgitakse kõik tehtud parandused teenistuslehte ja relvakaarti. Relvade ümberpaigutamisel lähevad teenistuslehed ja relvakaardid alati relvadega kaasa.

Aruanded üksikus väeosas.

Iga nelja kuu järele, eelarveaasta algusest arvates, allüksuse (kompanii, eskadroni, pataroi jne) ülem seab kokku aruande (M.S.vorm 75 lisa 76) möödunud kuudel kulutatud puhastusmaterjalide ja määrdeõlide peale. Aruanded kinnitab majanduseülem. Kinnitatud aruande põhjal kantakse kulutatud ained relvvarustuse raamatutest väljamaksuks.

Aruanded relvvarustuse arvulise seisuga kohta väeosas annab väeosa igakordsel keskasutise nõudmisel. Keskasutise poolt aruande nõudmisel antakse väeosale ka aruande vorm mille kohaselt see koostada tuleb.

Varustuse kõlbmatuks tunnistamine ja väeosa arvelt kustutamine

Kõigi relvvarustuse peale, mis relvastusosakonna poolt väeosale väljaantud määramata aja peale tarvitamiseks, (püssid ja muud relvad ning nende osad) nende kõlbmatuks muutumisel seatakse kokku rikkokirjeldused. Uute osade nõudmisel saadetakse need ühes kõlbmatuks muutunud osadega saatekirja juures relvastusosakonda. Relvalao poolt antud kvitungi põhjal kustutab väeosa kõlbmatuks muutunud osad arvelt. Kui relva või selle osa kõlbmatuks muutmisel leitakse süüdlane tuleb relvaosa hind süüdlaselt sissonõuda. Sissonõutud raha tuleb Eesti panka krediidi uuendamise arvele § 56-a all sisse maksta ja panga kvitтинг ehk selle kinnitatud ära kiri uute osade nõudmisel nõudmisele juurelisada mille põhjal osakond uued osad välja annab.

Relvvarustuse kaotsimineku puhul kui see ei tekkinud kollegi hoolituse tõttu vaid kas osa kulumisest või õnnetusest seatakse kokku aruanne ja saadetakse see relvastusosakonda kinnitamiseks. Pärast aruande kinnitamist on väeosal õigus aruandes märgitud relvvarustust arvult kustutada ja välja nõuda uusi osi.

Relvatööriista nende kõlbmatuks muutumisel relvalattu tagasi ei saadeta vaid väeosa tunnistab need kõlbmatuks oma komisjoni-ga. Samuti on väeosa kohustatud neid asendama omal kulul relvade kor-rashoju summadest.

Väeosa relvalaad.

Relvvarustuse paigutamine ja hoidmine.

Sejatasavarad paigutatakse lattu mob. juhatuskirja §§ kohaselt jaotatud allüksuste kaupa mob. plaani järgi, võimalikult iga relva-süsteemi eraldi, nii et saaks täita kõiki hooldamise nõudeid ja teosta-da alalist kontrolli.

L a o r u u m i d.

P u h t u s omab esimese järgu tähtsuse varustuse korraldikuks hoidmiseks. Seejärel peab nii laoruumid kui ka lao ümbrus hoitama alati täiesti puhtad.

Laod tuleb pühkida igakordselt pärast laos käimist, kusjuures enne pühkimist, et mitte tõsta tolmu, tuleb pörand ottevaatlikult prit-sida veoga.

Tolm tuleb pühkida maha ka hoitavalt esemetelt ja lao seintel. Silmas pidada, et lao puuosadele ei tekiks hallitusseeni (Moru-lius lacrimans, polyporus vaporarius jne). Viimased otsukohe hävita-da, või kui see kohapeal võimata, sellest teatada relvastusosakonda.

Talvel, isoränis aga kovade tulekul tuleb lumi katustelt maha ajada.

Samuti tuleb teostada alalist järrelvalvet katuste järgi, et need läbi ei jookseks. Kõik augud katustes viibimata kinni lappida.

Kui lao seinad on lubjatud, tuleb lubjakord uuendada vähemalt kord 3 aasta tagant.

Tuulutamine. Et üleliigne niiskus laost kõrvaldada, tuleb lao-ruume keskpäeval, ilusate ja kuivade ilmadega, tuulutada.

Kui aga laoruumid on üleliigselt kuivad, tuleb asetada lattu nõud veoga. Igas lao ruumis peab rippuma niiskusomõõtja, et alati oleks võimalik määrata kindlaks niiskuse %.

Niiskusomõõtja juures peab asetsema märkustevihk, kuhu tehakse märkused igakordsel laos käimisel, kui mitte vähem kui 2 korda nädal-as, niiskuse % suuruse kohta laoriumis.

K ü t m i n e. Relvvarustus tuleb alati hoida kütavates ruu-mides, kusjuures temperatuuri muutused ei tohi olla järsud ja alaline temperatuur ei tohi langeda alla + 40C. Lao ruumis peab olema vähemalt 1 termomeeter.

Tuleb toimetada järjekondlalt järrelvalvet ahjude korrasoleku üle.

Ei tohi hoida puid ega kuivatada mingit varustust ahju ääres lähemal kui 1 mtr ahjust või selle lõõrist.

Ahjude kütmine tuleb usaldada alaliselt selleks määratud isi-kutele, kes on kohustatud teostama ühtlasi järrelvalvet ahjude ja korst-nate ning suitsulõõride õigeaegse ja korraliku puhastamise eest.

Tulekahju vastased abinõud. Et ärahoida laos tulekahju tekki-mist, peab selle ümbrus vähemalt 25 m kaugusele puhas olema igasugus-test tuldvõtvatost ainetest ja esemetest. Lao sisemuses tuleb kõige suuremat rõhku panna esemetele ja einetele, mis iseendast süttida või-vad, nagu kivisüsi, kaltsud, takud, puuvillaotsad, tahh, kui neisse õli satub, saepuru jne. kui nad kauemaks lattu jäävad. Kõige otstarbekoha-som on hoida tuldvõtvaid aineid kinnistes metallkastides või nõudes. Suitsetamine laoruumides on keelatud. Suitsetamiseks võib väeosa ülem määrata mõne laos oleva ruumi, kus siis aga peavad olema nõu veoga ja liivakastid.

Ruumides, kus maksov on suitsetamise keeld, kui ka ruumides, kus on lubatud suitsetada, peavad seintel olema vastavad selged hoiatused.

Kõik puust püramiidid, riiulid jne. peavad asuma ahjudest vä-hemalt 1 m. kaugusel.

Ladudes, kus ei ole elektrivalgustust, tuleb petrollõumilambid tingimata asetada kinnistesse klaaslaternatesse.

Kui laos puudub veovärk, tuleb iga sissekäigu ukse otte aseta-da 25 ltr. mahutusega tünn veoga, 2 pange ja peale selle lao ukse juurde sissopoolse tulekustutaja "Pluvius", "Minimaks" või hüdropult.

Ühe sissekäigu juurde (väljapoolse) tuleb asetada redel, kirvos ja pootshaak.

Laos sissokäigu juurde tuleb rigitada reeglid laos käimise kohta ja juhtnõõrid tulokahju korraks.

S i s u s t u s. Igasuguse relvvarustuse paigutamiseks peavad laos olema ohitatud vastavad püramiidid, riiulid jne., mis peavad asuma välisseinast vähemalt 60 sm eemal. kõigile püramiididele ja riiulitele peab olema võimaldatud vaba juurdepääs varustuse kontrollimiseks.

Hoidmise Üldkord. Et ärahoida varustuse rikki- ja kaotsiminekut, tuleb seda tihemini üle vaadata ja kontrollida.

Rikkiminekust hoidmiseks tuleb varustuse tihemini puhastada, tuulutada, määrada või mõne ainega üleriputada (naftaliin), nagu vastav varustuseliik nõuab.

Kui mõnede osemete juures on juba tulnud ilmsiks rikkiminekutunnused, tuleb need korralikkudest eraldada ja nendele suuremat rõhku hoolitsemise mõttes panna.

J a o t u s. Varustuse hoitakse laos liikide kaupa ja võimaluse korral eraldi ruumides. Kui aga on võimata hoida seda eraldi ruumides, siis vähemalt koondada niisugune varustus, mis nõuab ühtlasi hütingimusi (temperatuur, õhuniisus jne), ühte ruumi, kuid kaalutlusel, et kauaegne mitmesuguse varustuse ühes ruumis hoidmine varustuse kvaliteedile ei mõjaks.

Katogeooriliselt on aga keelatud hoida lõhke- ja muid tuldvõtvaid aineid, nagu õlisid, takkusi, kaltsi, bensiini, petrooleumi jne., koos muu relvvarustusega ühes ruumis.

Erijuhtnõõrid varustuse hoidmiseks.

Vintpüssid. Hoitakse püramiidides. Püramiidides olevad relvad peavad asuma vähemalt 15 sm kõrgusel seapinnast.

Võne vintpüsse võib hoida püramiidis täägid otsas, kuid kaalusoga kinnitamata.

Lukud peavad olema lahtiselt, vinn pööratud vasakule.

Inglise püssid tuleb hoida tääkideta, kusjuures täägid, kui need on võetud maha, peavad asuma vintpüsside juures, sellekohastes püramiidi lõigatud pesades.

Kui inglise püssidel on tääk otsa pandud, siis tuleb need hoida koos tupega, kusjuures tupe kanderiim tuleb tõsta tupe keskkoha, et hoida seda määrdest vaseliiniga.

Iga püssipüramiidi külge nähtavale kohale tuleb asetada sildid, kuhu märgitakse püsside arv igas püramiidis, puhastamise aeg, kes juhatab puhastamist ja iga-aastased kontrollimise tegejärjed järgmise eesküja kohaselt:

1 külg.

Püramiid Nr. 2		
Relva süst.	Arv.	Kuupäev
Võne	220	26. X 30.
Inglise	120	26. X 30.

2 külg.

Kuupäev	Tegovus	Arv	Tagajärjed ja juhataja.
12. V 27.	Puhastatud	250	Kask., ltn.
	Ülitatud		
5.VII 29.	Kontrollitud	5	Korras. Kask.
	Puhastatud		
	"		
	Ülitatud		
	Kontrollitud		

Erakordsel juhul on lubatud hoida vintpüssid ka kastidesse pakitult, kas ruumide või püramiidide puudusel, kuid selles tules relvastusosakonnalt küsida igakordne luba, tähendades kui kauaks püssid kastidesse seisma jäävad.

Püstolid ühes 10 padr. magasiniga, tupp-päraga ja nühisega hoitakse selleks chitatud, klaasustoga ja seestpoolt traatvõrguga varustatud lukustatud kapis.

Püstolid peavad olema korralikult määritud. Ajutiselt võib igakordsel relvastusosakonna loal hoida püstoleid ka kastides.

Püstol-kuulipildujad hoitakse määritud, nagu vintpüsside kohta otseantud, kas püramiidides või riiulitel, kusjuures relvad peavad asuma vähemalt 15 sm kõrgusel maapinnast. Soovitav on hoida iga p. - kuulipilduja juures ka vastava relva juurde kuuluv varustus. Relvastusosakonna loal võib p. kuulipildujaid hoida ka kastides. Kastidele peab olema märgitud relvade nimetus, nr. ja allüksuse nimetus.

Kerge-kuulipildujad hoitakse püramiidides või riiulil sissomääritud, kusjuures relvad peavad asuma vähemalt 15 sm kõrgusel maapinnast. Ka k. - k. võib hoida kastides igakordsel relvastusosakonna loal.

Kastides hoidmisel tuleb talitada vastavalt § 10 p. -k. kohta. Kõik juurdekuuluv varustus, välja arvatud magasinid, nende kandoktid ja teise raua futläärid, tuleb hoida k.k. juures.

Raske-kuulipildujad hoitakse riiulitel, määritud ja nii, et relvad asuksid vähemalt 50 sm kõrgusel põrandapinnalt. Maksimi kuulipildujate taandurvedru peab olema oraldatud, lukk välja võetud ja selle löökvedru maha lastud. Pronks- ja poolhõbeosad jäävad määrimata. Soovitav on hoida r.k. juurde kuuluvad kompl. osad, kui laoruumi tingimused (õhuniiskus, temperatuur jne.) lubavad, r.k. juures, välja arvatud lindid ja nende kastid.

Kõikide kuulipildujate (p.k.; k.k. ja r.k.) puhastamise, ülevaatus jne. kohta tehakse märkused vastavates teenistuslehtedesse.

Miini- ja pommipildujad hoitakse kinnistes ruumides (võib mittokoetavates) vastavalt sissomääritud. Ratastole ja sabadele tuleb panna alla puust alused. Kõik värvimata osad tuleb sissomäärida vaseliiniga.

Et rattad miini- või pommipildujatel nende raskuse all pikaajalisel seismisel ei kannataks, tuleb neid kahe kolme kuu tagant veerand ringi võrra ühes ja samas suunas pöörata.

M õ ö g a d hoitakse püramiidides teritatult ja tera määritud, kusjuures tera ühes käepidemega peab olema tupost väljas umbes 10 sm ulatuses.

Mõõku tuleb hoida püramiidis nii, et nad asuksid vähemalt 15 sm kõrgusel põrandapinnast. Mõõkade vaskosi mitte määrida, kuid neid võib katta metall-lakiga.

Optiline varustus hoitakse vastavates futläärides või kastides eriti kuivades ja tingimata koetavates ruumides, kus ei teki järske temperatuurimuutusi, kas riiulitel või kappides.

Kapid või riiulid peavad asuma vähemalt 1 m kaugusel välisustest ja akendest.

Kohalpaigutatud esemed peavad asuma vähemalt 1 m kõrgusel põrandapinnalt.

Kuna optilised riistad on väga õrnad, tuleb neid hoida kukkumiste, tõugete jne. eest.

Kompassid, kompass-bussolid ja muu varustus, millel on magneetnõelad, tuleb hoida eemal raud- ja terasasjadest; seejuures peavad magneetnõelad olema tingimata arreteeritud (suletud).

Pooglistega optiline varustus tuleb hoida eemal ainetest, mis eraldavad sarnaseid gaase, mis mõjuvad kahjulikult poegli amalgaamile (igasugused happed, lehelised, ammoniakilshud jne.)

Värvimata raud ja terasosad kaetakse rooste eest hoidmiseks õhukese kondiõli korruga, hoidudes, et klaasid ei määrduks.

Klaaside välispinnalt tuleb tolm pühkida maha pihke pintsliga või seemisnahaga, seejuures mitte sirgjoonoliste, vaid ringitaoliste liigutustega, alates sentrist ja kaugenedes sorvade poole.

Klaaside puhastamine seestpoolt võib sündida ainult relvurohivitsori juuresolekul ja juhatusel, kusjuures klaaside tagasikeeramisel panna tähele, et klaaside rõngad asetuksid tihedalt tagasi omale kohale.

Et ära hoida optiliste abinõude rikkumist väeosas, on koostatud suuremad lahtivõtmised kui klaaside ärakeeramine puhastamise otstarbel.

*Optilise varustuse korraldustest
1941. Tüvel.*

Rolvatööriista hoitakse kas riulitel või kappides, täiesti korras tarbitusole võtmiseks. Kõik metallist tööriistad hoitakse vaseliiniga määratult, väljaarvatud igasugused rasplid ja viilid.

Viimased tuleb üle raputada kriidipulbriga, keerata vahapaberisse ning vähemalt kaks korda aastas üle vaadata.

Töökotta antakse tööriistu rahuagseks tarvitamiseks ainult isiklikule koosseisule tarvitaminev norm, kusjuures töökotta võetavad tööriistad tuleb rolvade korrashoiu-summadest täiendada lahingukomplektiini.

Määr- ja puhastusained hoitakse eraldi ruumides, kus on olemas tulekahjuvastasused abinõud. Kui õlisid ja muid tuldvõtvaid aineid (petrooleum, bensiin jne.) hoitakse kogusummas mitte üle 100 kg, võib neid hoida metall- või puuvaestes ja herilikkudes ladudes; kui aga mainitud ainete koguhulk ületab selle normi, tuleb neid hoida ruumis, millesse pääseb üheainsa seospoolt rauaga löödud pealkirjaga "tulekar-detav" varustatud ukse kaudu.

Ruumides on lubatud ainult keskküte.

Kõik vedelikunõud peavad kandma etikette, kuhu on märgitud,

da, ärakloppides ja uuesti kasti panokul naftaliiniga üle raputada.

Allüksuste laod. Mis puutub allüksuste ladudesse, siis ei ole soovitatav allüksustes soetada erilisi ladusid, vaid allüksustes ülejäänud relvvarustus tuleb anda väeosa relvalattu.

See nõue on tingitud sellest, et allüksuses ei ole vast küllaldaselt asjatundjaid, kes selle relvvarustuse eest korralikult hoolitsesid ja varustus võib rikki minna.

Relvatöökojad.

Relvatöökodade ülesanded.

Väeosa relvatöökodade ülesandeks on:

- 1) väeosade relvvarustuse jooksev remont ja vastavates määrustes ja juhtnõuvides ottenähtud relvaosade ja abinõude valmistamine; valmistada võib ainult neid relvosi, millede peale relvastusosakonna poolt on antud joonestused ja muud juhendid;
- 2) laskeasjanduse õppeabinõude konstrueerimine, sootamine, katsotamine ja parandamine;
- 3) relvastusalal tegutsevate allohvitseride, relvatöökoja-õpilaste ja relvlukuseppade väljaõpetamine rahu- ja sõjaajaks.

Relvatöökodade alluvus ja neis tegutsevate ametisikute kohused.

Relvurohvitser.

Relvurohvitser allub majandusülemale.

Temale alluvad kõik relvatöökodade koosseisu kuuluvad ametisikud ja töelised.

Relvurohvitseri kohuseks relvatöökoja suhtes on:

- 1) hoolitseda, et relvvarustuse parandus väeosa relvatöökojas sünniks kiirelt ning korralikult ja et relvatöökojas ei tehtaks kõrvalisi töid, millel ei ole ühist relvvarustusega;
- 2) õpetada isiklikult väeosa relvastuse alal tegutsevaid allohvitseri, sõdurid ja ametmehi, milleks tal on abiks töökoja vanem;
- 3) kontrollida isiklikult relvatöökojas tehtavaid töid ja parandusi;
- 4) vaadata üle töökotta saadetud rikkikirjeldused ja rikutud osad ja avaldada arvamist rikete tõenäoliste põhjuste kohta;
- 5) algatada laskeasjanduse ja relvade materjaliosa alal tarviliste õppeabinõude konstrueerimist ning sootamist ja korraldada nende parandamist;
- 6) muretseda isiklikult töökojale tööriistu ja relvvarustuse parandusmaterjale, milleks teeb vastavad ottepanokud majandusülemale.

Relvatöökoja vanem (vanem lukusepp).

Relvurohvitseri ottepanokul määrab väeosa ülem ühe relvurohvitserile alluvatest, töökojas töötavatest relvlukuseppadest töökojavanomaks.

Töökojavanem on relvurohvitseri lähimaks abilisiks poatükis I loetletud tööde läbiviimisel.

Töökojavanema kohuseks on:

- 1) toimetada isiklikult igasuguse relvvarustuse parandusi;
- 2) valvata, et töökojas leiduksid tarvisminovad tööriistad ja parandusmaterjale tarvilikul määral, tehes ottekandeid relvurohvitserile puuduvate ja kõlbmatuks muutunud tööriistade ning tarvisminovate materjalide ja abinõude ümardamiseks ja täiendamiseks;
- 3) valvata, et töötamisel käsitatakse tööriistu ja masinaid korralikult, et neid ei lõhutaks ega vigastataks hoolituse tõttu;
- 4) õpetada relvatöökojas töötavaid õpilasi relvade parandustööde alal;
- 5) anda juhatusi masinate käsitamiseks töölistele, kellel on vaja masinatega töötada;
- 6) valvata, et töökotta parandusele toodud relvi tarbetult kaua kinni ei peetaks, kandes vastutust, et nende hooldmine töökojas sünniks korralikult, samuti, et töökotta ei kuhjuks parandust vajavat relvvarustust üleliia;
- 7) hoolitseda, et töökojas oleks käepärast arstimoid töökoja sisekorras ottenähtud hulgal, kasutamiseks õnnetusjuhtudel;
- 8) hoolitseda, et töökotta tööle ilmuvad töelised kui ka alalisel, töökojas käivad, relvalal töötavad ametisikud (näit. komp. relvallohvitserid jne.) oleksid tuttavad töökoja sisekorraga.
- 9) valvata, et töökojas olevad tulekuatatusabinõud oleksid alaliselt korras ja et kõik töelised neid tarbetult käsitada oskaksid.

Töölisõid.

Töölisõid alluvad tööajal töökojavanemale.

Töölisõid on kohustatud:

- 1) töötama hoolega ja korralikult, kulutades materjale otstarbekohaselt ja kokkuhoidlikult;
- 2) tarvitama tööloku ajal neile usaldatud tööpinki ja tööriistade korralikult, kandes vastutust viimaste eest nende rikkumise puhul hooleotuse tõttu;
- 3) töötama ainult masinatega, millede käsitlemiseks neile vajalikud juhatused on antud ja milledele töötamine töökojavanema poolt neile lubatud;
- 4) tähtsa töökodade sisukorramäärusi.

Töökodade sisukord.

1) Töökodade sisukorra töötab välja relvurohvitsor. Pärast kinnitamist väeosaüloa poolt riputatakse sisukord nähtavale kohale igas töökoja ruumis.

2) Juhtnõõrid masinate käsitlemiseks töötab välja relvurohvitsor. Pärast kinnitamist väeosaüloa poolt riputatakse need juhtnõõrid nähtavale kohale masinate juure. Kohtades, mis on eriti ohtlikud, tuleb panna välja hoiatused.

Väeosa relvatöökojas on keelatud toimida relvvarustuses igasuguseid konstruktiivset laadi parandusi, täiendusi, ümbermoodustusi jne.

Kõik ettepanekud ülaltähendatud tööde algamiseks ühes põhjendustega, joonestustega ja muu materjaliga tuleb saata eeskätt läbi vaatamiseks relvastusosakonda.

Tööriistade väljaandmine ja tarvitamiskord.

Tööriistad ja abinõud antakse töökojas töötavate isikute koosseisule vastavalt töökohta alaliseks välja - nimekirja järgi, mille üks eksemplar on töökojavanema käes ja teine eksemplar relvalaõ relvvarustuse raamatu juures, allakirjutatult relvurohvitsori ja töökojavanema poolt.

Tarvitamisel kõlbmatuks muutunud tööriistad ja abinõud esitab töökoja-vanem relvurohvitsorile ja vahetab need viimase loal relvalaõs uuega, mille kohta tehakse vastav märkus tööriistade nimekirja.

Väeosa relvatöökodasid on relvastusosakond tööriistadega masinatoga ja abinõudega varustanud ainult ühekordselt; kõlbmatuks muutunud tööriistade uuendamine sünnib seopärast ainult väeosa poolt, olgu relvade korrashoiu või väeosa oma summade arvol.

X

Suurtüki varustus.

S.V.mõiste 1. Suurtüki varustuse nimetuse all mõistame meie oludes kõike seda varustust millega suurtükiväe osi varustatakse V.V.Relvastusosakonna jaoskond A kaudu. Seda kuuluvad peale suurtükide, eelikute, laskemoonakastide ja muu otseselt suurtüki juure kuuluva varustuse ka spetsiaal komandode varustus, suurtükiveo- ja ratsarakmed, optilised- ja tulejuhtimise abinõud, puhastus- ja korrashoiu materjalid, pakkimise vahendid jne.

S.v.jaotus 2. Suurtüki varustus väeosades jaguneb: 1) sõjatatagavaradeks, 2) õppevarustuseks. Sõjatatagavarad võivad väeosades kas täielikult ehk osaliselt olla jooksval tarvitamisel, vastavalt koosseisudele ja korraldustele. Õppevarustus on ainult väljaõppeks ja pole lahingu ülesanneteks kõlbulik. Sõjatatagavarad ja õppevarustus hoitakse ja arvestatakse lahus.

varustamise alused. 3. Aluseks väeosade varustamiseks suurtüki varustusega on koosseisud ja tabelid. Kõik varustus on tähtajata ja antakse V.V.Relvastusosakonna poolt välja tegelikkude kulude ja kuluvuse järgi tähendatud koosseisude ja tabelite piirides.

4. Normeeritud on suurtüki korrashoiu ja puhastuse ained. Normid jagunevad: 1) tarvitusel olevate suurtükidele, 2) ladudes seisvatele suurtükidele. Viimaste juure kuuluvad ka õppeasutuste õppe suurtükid ja soomusrongide tagavara parkides olevad suurtükid.

Normid on järgmised:

I. Väeosade suurtükide korrashoidmise ja puhastusainete normid ühe aasta peale.

L i s a: tabel nr. 1.

II. Relvalaos ja diviisi tagavaraladudes olevate suurtükide korrashoidmise ja puhastusainete normid ühe ja viie aasta peale.

L i s a: tabel nr. 2.

Tabel I normi järgi on ette nähtud kahekordne värvimine, kus juures ükskord on täielik värvimine kahekordse katmisega, teine kord värvimise parandamine ja ühekordne katmine.

Tabel II normi järgi on ette nähtud suurtükide, nende eelikute ja laskemoonakastide värvimine iga 5 a. tagant, kusjuures värvimine on ettenähtud kahekordseks katmiseks. Määrat tuleb uuendada iga aasta. Värnitsat, terpentini ja pimskivi antakse iga eeliku ja tagaku peale vastava suurtüki normi järgi.

Varustamise viis. 5. Kõik varustuse annab Relvastusosakond välja natuuras, erandiks on ainult üksikud artiklid mida osakond lubab väeosadel mu-retseda assigneeritavatest korrashoiu summadest. Eeskätt oleks sarnased asjad, nagu: värvipintslid, spahtlid, värvipotid jne.

Normid (v.p.4.) 6. Puhastus ja korrashoiu ained on normeeritud ainult suurtükidele, eelikutele ja laskemoonakastidele, kuna igasugune muu varustuse korrashoiuks antakse aineid välja väeosa nõudmisel tegelikkude vajaduste piirides, kusjuures väeosa peab tooma põhjendused.

S.v.nõudmine. 7. Varustust on väeosa kohustatud nõudma neis piirides ja normides mis näevad ette vastavad koosseisud ja tabelid. Nõudmised tulevad koostada lahus suurtüki, käsirelvade, laskemoona ja gaasikaitse varustusele, sest see kergendab keskasutuste töid. Nõudmiste koostamisel tuleb silmas pidada, et saaks tarvitatud neid nimetusi mis on ametlikult maksuma pandud nomenklatuurides, komplektide nimetistükides jne.

Igale suurtükile on koostatud osade nomenklatuur, mis ühes osade päevapiltidega on kõidetud raamatusse. Selles nomenklatuuris on kõik osad nummordatud ja neid tuleb osade nimetuste juures täpselt nimetada nii nõudmiste koostamisel kui ka igasuguses muus kirjavahetuses.

Liitosad ja mehhanismid tulevad märkida kõigi nende nr.nr. mis neis esinevad.

Nimetust "komplekt" mitte kunagi tarvitada ilma sisu nimetamata, kui komplekti koosseis pole ametlikult (Kamini ehk Varüli ksk.) fikseeritud. Ka ametlikud komplektid võivad olla ühe asja kohta mitmesugused, sellepärast peab olema märgitud veel juure kompli nr. liit ehk muud eraldavad tunnused, näit."sadul kompl. 5 a."

Suurtükide süsteemide nimetusi tarvitada nii, nagu kamini käsukiri nr. 24, 13. veebruarist 1932 a. ettenäeb. (v.lisa nr.3)

Arvestamine. 8. Varustus arvestatakse vastava dokumendi (u. m.a. §§ 421, 423) alusel, kusjuures tuleb tähelepanna, et individuaal numbreid kandvad esemed peavad ka dokumendis nr. nr. kandma, kuigi nende arvestamine sünnib raamatus summaarselt.

Relvade ja optiliste abinõude peale on ette nähtud peale summaarse arvestamise vararaamatus, pidada ka individuaal arvestust, selleks on numbriraamat. Komplekt esemed ja mitmesugused komplektid, missugused ametlikult tunnustatud, arvestatakse komp-

lëktina, nagu näit. sadulad, suurtükkiveorakmed, tagavaraosade ja tööriistade komplektid.

Pakkimine ja transporditeer.

9. Tuleb suurt hoold kanda, et varustus mis seda nõuab saaks õieti ja korralikult transporditeerimiseks sisse pakitud. Koostatud kujul suurtükkid, eelikud ja laskemoonakastid; eelikud ja laskemoonakastid ka lahustatud kujul veetakse raudteel pakkimata asetatult platvorm vagunitesse. Suurtükkidel ja laskemoonakastidel, millel pidurid on - tulevad need tingimata kinni keerata. Ratastele tulevad klotsid lüüa alla, ja külgedele nii, et rattal nihkumise võimalust poleks. Samuti tulevad klotsid saba lüüa. Suurtükkid peavad olema asetatud rännak asendisse ja varustatud kas kleni ehk kohalike kattetega. Ruumi kasutamise mõttes tuleb pealelaadimisel täpselt kinni pidada teomäärustiku antud korrast. Hoidugi ei tohi ka kraunustada, et suurtükkid peavad olema vastavalt sisse määratud. Auto veoga on kaks võimalust: 1) pukseerida ja 2) vedada peale asetatult. Viimane moodus on eelistatavam osa. Sneideri suurt. juures on veel see, et neid pole siis vaja rännak korda seada. Autole laadimisel tuleb silmas pidada, et auto põhi sagedasti ei kannata otsekohest pealelaadimist, sellep. tulevad 50 - 75 mm lauad alla panna, missugused aga auto peranda külge tulevad kinni lüüa neeltega. Rattad ja sahk tulevad samuti kinnitada kui raudtee platvormi vagunil. Tingitult veoauto kasti mõõtmisest ei saa vähemal kui 3 ton. autodel vedada. Raskete süsteemide juures jääb 3 ton. autol saba tagant üle hääre, mille tõttu luuki kinni panna ei saa, sellep. tuleb saba traadiga siduda auto külge; siiski peab sel juhul ettevaatlik olema, eriti järskudel tõusudel - sarnastel juhustel on soovitatavam pukseerida. Pukseerimisel tuleb suurt. külge pealt rännak asendisse seada. Pukseerimisel ei tohi kiirus halbadel teedel üle 5 km. tunnis tõusta; headel teedel võib kiirust tunduvalt suurendada, sirgjoonelisel siledal asfaltteel näituseks võib vahel 10 km. tunnis sõita. Pukseerimise juures tuleb tarvitada eelikut lähendatud tiisliga, hädakorral võib ka ilma eelikuta, kuid siis peab kinnitus auto külge tugevasti läbi viidud olema, sest saba oma raskusega ja tõugetega rõhub peale ja lähendus võib katkeda ning suurt. võib kukkudes tõsiseid vigastusi seada. Autole laadimine on analoogiline platvormi laadimisega. Tuleb silmas pidada: 1) auto olgu pidurdatud, 2) laadimist saab ainult tagant toimetada raud eespool, 3) võimalust mööda kasutada platvormi ehk muud kõrgemat kohta.

Suurtüki osalist vedu, välja arvatud lafett, kui ka alus rataste peal, tuleb tingimata vastavates kasti defektides toimetada. Kastil peavad klotsid sees olema. et sisemus ei pääseks liikuma. Kastil tuleb tingimata lähendada pealmine külge. Eriti tähtis on see suritud õhuga paigaldajate juures - kui need tagurpidi panna, siis pääseb õhk silindrisse ja paneb peegelpinna roostetama, mis on üks suurematest, suurtüki juures üldse hooldamisest erinevatest defektidest. Pakitud esemed peavad vastavalt nõuetele puhastatud ja määratud olema. Spetsiaal ümbrikke omavad esemed peavad tingimata nendes olema (käärpikkimad jne.) Väiksed asjad, nagu mutrid, kruvikesed ja muud sarnased peavad olema karpidesse paigutatud ehk korralikult pakkerisse pakitud ja pealkirjaga varustatud, mitte aga kuhugi kasti nurka kaitstu sisse pistetud. Korralikult pakkimise juures ei lähe kunagi kaduma midagi. Õrnadele asjadele tuleb pakkimisleaste vahele panna ja õrnemad osad peita kasti sisemusse, mitte jätta vastu seina. Mõlutamisel silmas pidada, et naelad vilutu sisse ei jookse ja asju ei vigastaks. Plommimise juures silmas pidada, et kast oleks tihedalt kindlalt plommitud.

El.defektid

10. Elementaar defektid mater. osas jaotame:

1. mehhaanilised d. (kuluvus, taotised, kriimustused, murdumised jne.)
2. oksüdeerumine (roostest, põlemine, müdanemine).
3. struktuurilised d. (tingitud materjali koosseisust, termilisest ja mehhaan. ümbertõõtamisest ja osa tööiseloost).

Esimesed on algelised, kuna viimane juure omandatav).

11. Defekti tähtsus oleneb paigutamisest, sellepärast võtame lähemale vaatlusele p.p. 1 ja 2 all toodud defektid kui hooldamisest ära rippuvad. Nende defektide suhtes jaotame piirkonnad gruppidesse:

I. Täpsates mõõtudēs väljatöötatud pinnad missugused osa võtavad mehhanismide koostööst. Nende eest tuleb erilist hoolt kanda vastavalt nõuetele nii õlitamise kui ka määrimise teel, et vältida ülemäärast kuluvust ehk rooste tekkimist. Neid pindasid ei saa kaitseda värviga või mõne muu püsivama kättega. Siia gruppi toome raua õõned, kvadr. alused, luku osade töötavad pinnad, kompressori ja paigaleet. osad, sihiku osad ja teised töötavad pinnad.

II. Suure koormatuse all töötavad õhukesest ehk peenest materjalist osad ja seadised. Siia gruppi toome lafeti kere ja trenngi trossid. Nende juures omab erilise tähtsuse rooste, kuna suure pinna tõttu läheb tugevuse kaotamine võrdlematult kiiremalt kui massiiv osade juures. Sellep. tuleb neid kaitseda rooste vastu värvimise ehk määrimise teel (tross).

III. Sarnased p. 2 all tooduile, kuid mis töötavad vähema koormatuse all. Need on mitmesugused katte plekid, nagu eelkute ja laskemoonakastide pealmistel ehitistel jne. Need on õhukesest materjalist, kerged roostetama, kulukad ja töölikad puhastada.

IV. Kõik teised kohad, kus roostel tema suhteliselt väikese mõju tõttu tugevusele, tähtsus peajasjalikult ainult ilu seisukohast, ehk kust seda praktilistel kaalutlustel (kulukuse mõttes) pole otstarbekohane kõrvaldada. Esimesed oleks suurt. reua välispinnad niivõrd kui nad ei käi p. 1 alla ja teised massiivsed osad. Teised: ratta rehvid, alusraamide ja lafeti liite kohad jne.

Kokkuvõttes näeme, et peatahelepanu tuleb pöörata p.p.I ja II toodud aladele, kuid sellega pole õeldud, et p.p.III ja IV toodud alad hooletusse jätta võib.

Kaitmine
kuluvuse
ja rooste-
tet. vastu.

12. Kuluvuse vähendamiseks tarvitame õlisid ja määrdeid. Suurt. mat. osa õlitamiseks ja määrimiseks on ette nähtud masinaõli, kompressoriõli, suurtekimäär, rattamäär. Masinaõliga saavad õlitatud peenemad mehhanismid, kuna tõste-, pöördemehh., hällitapid j.t. saavad määritud suurtekimääriga, millele on tarviduse järgi kompressoriõli lisatud. Suurtekimäär on üks liig sitke selleks, eriti talvel. Palja õliga raskeid mehhanisme määrida ei külba, sest vedel määr surutakse välja.

Rooste vastaseks määrdeks on suurtekimäär. See on neutraal määr, külmaldase sitkusega, et ka suvel peal hoiduda. Teisest küljest jälle peab tema hõlbust kõrvaldada olema, mida saab teostada keeva vee ehk petroleumi abil. Pikemaajaliseks seisamiseks pole vedela õliga sisse määrimine sellega soovitatav, et valgub ära.

Suurtekimääriga rooste vastu kaitsmise otstarbel määratakse kõik haljad pinnad, ajut. ka need kus värv ära kulunud. Määrida on hõlbust harjaga ehk pintsliga, määrat enne vedelaks soojendades. Külmalta määrides jäävad sagedasti metalli ja määrde vahele õhukihid, mis roostet tekitavad määrde all.

Pikemaks ajaks seisma jäävaid hõljasid raud- ja terosesemeid nagu, tagavara rakmete, sadulate osi on kasulik katta värnitsa korraga. Seda võib teha ka ratta rehvidega. Ainult mehhanismide osi ei või värnitsaga milgil tingimusel määrida.

Kõik pinnad, missugused ei pea haljad olema kaetakse värviga. Värvimiseks on ette nähtud, et vana värv saab täielikult enne kõrvaldatud. Seda võib teha kas puht meh. kraapimise teel, või lehelisega leotamise teel. Viimane on küll jõudsam, kuid nõuab väga piinliku hoolt lehelise mahapesemisel, sest vastasel korral hakkab sama leheline ka uut värvi sööma ja isegi roostet tekitama. Tarvilikkude abinõude puudumisel pole väeosas lehelise tarvitamine lubatav.

Peale vana värvi kõrvaldamist pind krunditakse ja kaetakse üks kord tinapunase värviga. See värv omab hea siduvuse, muutub hästi kõvaks ja on vastupidav rooste. Peale täieliku kuivamist kaetakse pind kaitsevärvi kaks korda, kusjuures enne viimast katmist peab värv samuti täielikult kuivanud olema.

Kaitsekarva värv antakse väeosadele Relvastusosakonna poolt normide tabeli kohaselt valmis kujul välja. Tinapunast tabelis pole ette nähtud sest see värvimise viis sai peale tabeli koostamist

Väeosade suurtükkide korrashoidmise ja puhastusainete normid.

Jrk nr. nr.	Suurtüki, eeliku ja laskemoonakasti süsteem.	k i l o g r a m m i d e s							
		Ratta- määr.	Suurtüki määr.	Kompres- soröli.	Glütse- riin.	Petro- leum.	Masina- öli.	Valmis värv.	Värnits.
1.	76,2mm (3") vene kahur 1902a.	5	10	3,0	-	15	3,0	3,5	0,5
2.	76,2mm (3") kahuri eelik-	5	-	-	-	-	-	3,5	0,5
3.	76,2mm (3") kahuri laskemoonakast 1902 a.	10	-	-	-	-	-	5,0	1,0
4.	76,2mm prantsuse kahur 1897a.	5	10	1,5	-	15	3,0	3,5	0,5
5.	83,8mm (18nl) inglise kahur..	5	12	3,0	-	15	3,5	3,5	0,5
6.	83,8mm (18nl) ingl.kah.eelik.	5	-	-	-	-	-	3,5	0,5
7.	83,8mm (18nl) ingl.kah.laskemoonakast	10	-	-	-	-	-	5,0	1,0
8.	105mm (42") Sneideri kahur..	5	14	-	4,5	15	3,0	4,5	1,0
9.	105mm (42") Sneideri kahuri eelik.	5	-	-	-	-	-	1,5	0,25
10.	105mm (42") Sneid.kah.laskemkast	10	-	-	-	-	-	5,0	1,0
11.	119,4mm (47") inglise kahur..	5	14	1,5	-	15	3,0	4,5	1,0
12.	119,4mm (47") inglise kahuri eelik	5	-	-	-	-	-	3,5	0,5
13.	114,3mm (45") inglise haubits.	5	12	3,0	-	15	3,5	3,5	0,5
14.	114,3mm (45") inglise haubitsa eelik	5	-	-	-	-	-	3,5	0,5
15.	114,3mm (45") ingl.haub.laskemoonakast	10	-	-	-	-	-	5,0	1,0
16.	150mm saksa haubits 1913 a...	5	14	3,0	4,5	15	3,5	5,0	1,0
17.	150mm saksa haubitsa eelik...	5	-	-	-	-	-	3,5	0,5
18.	152,4 (6") Sneideri kindluse haubits	5	14	-	8,0	15	3,5	4,5	1,0
19.	152,4 (6") Sneideri haubitsa eelik	5	-	-	-	-	-	1,5	0,25
20.	152,4 (6") Sneid.haub.laskemkast	10	-	-	-	-	-	5,0	1,0
21.	152,4 (6") inglise haubits..	6	14	3,0	4,5	15	3,5	5,0	1,0
22.	152,4 (6") inglise haubitsa eelik	5	-	-	-	-	-	3,5	0,5
23.	37 mm k a h u r.	-	4	0,5	-	7	2,0	2,0	0,5
24.	57mm k a h u r.	-	6	1,0	-	7	2,0	2,5	0,5
25.	76,2 mm seniitkahur ja 75mm merekahur	-	10	1,5	-	15	3,0	3,5	0,5

- M ä r k u s: 1) Soomusrongidel olevatele suurtükkidele rattamäär et välja ei anta.
- 2) Soomusrongide tagavara-parkides olevatele suurtükkidele ja õppeasutuste õppesuurtükkidele antakse puhastus- ja määrdeaineid välja normi järgi, nagu ette nähtud diviisi tagavaraladudele.
- 3) Valmisvärvi on suurtükkidele ette nähtud kahekordseks värvimiseks, kusjuures üks kord tuleb toimida täielik värvimine kahekordse katmisega, kuna teine kord vana värvi parandamine ja katmine ühekordse värvikorraga.

T. ROTBERG,
Kindralmajor,
Varustusvalitsuse ülem.

kilogrammides.						Smurgetriie (lehed)	Battistriie (ruutmeet- rites)
Tarpen- tiin.	Pimis- kivi.	Smurgetriie- pulber.	Seep.	Kaltsud.	Kuunlad		
1,5	0,2	0,5	2	25	0,4	6	0,3
1,5	0,2	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	-	-	-	-	-	-
1,5	0,2	0,5	2	25	0,4	6	0,3
1,5	0,2	0,5	2	25	0,4	6	0,3
1,5	0,2	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	-	-	-	-	-	-
2,0	0,3	0,5	3	33	0,4	6	0,3
1,0	0,1	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	-	-	-	-	-	-
2,0	0,3	0,5	3	25	0,4	6	0,3
1,5	0,2	-	-	-	-	-	-
1,5	0,2	0,5	2	25	0,4	6	0,3
1,5	0,2	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	0,5	3	33	0,4	6	0,3
1,5	0,2	-	-	-	-	-	-
2,0	0,3	0,5	3	33	0,4	6	0,3
1,0	0,1	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	-	-	-	-	-	-
2,5	0,4	0,5	3	25	0,4	6	0,3
2,5	0,2	-	-	-	-	-	-
2,0	0,1	0,3	1	6	-	3	0,3
2,0	0,1	0,3	1	8	-	3	0,3
2,5	0,2	0,5	2	14	0,4	6	0,3

4) Värvimiseks tarvisminevaste abinõude muretsemiseks (nagu pintslid, kitti-
noad jne.) assigneerib V.V.Relvastusosakond korrashoiusemaks.

I. LEPP,
Major,
Vastusosakonna ülem.

Tallinnas, 13. veebr. 1932 a.
(Kaitsevägede staap)

Käsin maaväe suurtükiväe süsteemide nimetuste ühtlustamiseks seniajani tarvitusel olevad nimetused muuta alljärgnevalt:

Jrk. Nr.	Süsteemi senine nimetus.	Süsteemi uus nimetus.	Uue nimetuse lühendiks.
1	3" vene 1902 a.kahur (3-dm. pole vaja skorostrelnaja puska obr.1902 g.)	76 mm vene kahur	76 v.
2	3" õhukaitse kahur (3-dm. zenitnaja puska na tumbe obr.1914 i.1915 g.)	76 mm vene õhukaitse kahur.	76 võ.
3	76,2 mm prant.kahur (canon de 75 M-le 1877 realése en 76 mm 2)	76 mm prantsuse kahur	76 p.
4	77 mm saksa kahur (Feldkanone 1896 neuer Art-F.K. 96 n/A)	77 mm saksa kahur	77 s.
5	18 nl.inglise kahur (18-pr. Q.F.guns,marks I-IV)	84 mm inglise kahur	84 i.
6	3,425" vene kahur (legkaja stalnaja polevaja puska obr.1895 g.)	84 mm vene kahur	87 v.
7	42" vene 1910 a.kahur (42 lin.polevaja skorostrelnaja puska obr.1910 g.)	107 mm sneideri kahur	107 sn.
	42" vene 1913 a.kahur (42 lin.polevaja skorostrelnaja puska obr. 1913 g.)	107 mm kreso kahur.	107 kr.
9	42" vene 1877 a.kahur (32 lin.puska obr.1877 g.)	107 mm vene 77 a.kahur	107 v.
10	45" inglise haubits(4,5 insh.Q.F.field hovitser)	114 mm inglise haubits	114 i.
11	47" inglise kahur (4,7-inch gun model of 1906)	119 mm inglise kahur	119 i.
12	150 mm saksa haubits (lange schwerw Feldhaubitze 13)	150 mm saksa haubits	150 s.
3	6" vene haubits (6-dm.krepostnaja gaubitsa obr.1909a.)	152 mm sneideri haubits	152 sn.
4	6" vene 120 pd.kahur (6-dm. puska veesom v. 120 pud. obr.1877 g.)	152 mm vene 77 a.kahur	152 v.
5	6"inglise haubits (6-inch. B.L.hovitser, 26 cwt.)	152 mm inglise haubits	152 i.
6	9" vene mütser (9dm.beregovaja mortiiira)	229 mm vene mütser.	229 v.

A.KEEREM.
Kaitseminister.

Relvalao ja diviisi tagavaraladudes olevate suurtükide korrashoidmise ja puhastusainete normid.

Tabel №2.

Jrk. № №	Suurtüki süsteem.	K i l o g r a m m i d e s										V i i e a a s t a n o r m .			
		I g a a a s t a n o r m .					V i i e a a s t a n o r m .					v a l m i s v a r v .			
		Suurtüki määre.	Kompressorriioli	Glütseriin.	Petroleum.	Masinaõli.	Kaltsud.	Värnits.	Terpentiin.	Pimskivi.	Suurtüki eelile.	Suurtüki eelile.	Las-kem. kast.	Padrunilae-kale.	
1.	76,2mm (3") vene kahur 1902a.	1,5	0,4	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	2,5	5,0	0,12	
2.	76,2mm prants.kahur 1897 a.	1,5	0,2	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	2,5	5,0	0,12	
3.	83,8mm (18 nl.) ingl.kahur.	1,5	0,4	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	2,5	5,0	-	
4.	105mm (42") Sneideri kahur.	2,0	-	0,5	4,0	1,2	4,0	0,4	1,2	0,3	3,5	1,0	5,0	-	
5.	119,4mm (47") ingl.kahur...	2,5	0,2	-	5,0	1,5	4,5	0,4	1,2	0,3	3,5	2,5	-	-	
6.	114,3mm (45") ingl.haubits.	2,0	0,4	-	4,0	1,2	4,0	0,3	1,0	0,2	2,5	2,5	5,0	0,12	
7.	150 mm saksa haubits.....	2,5	0,4	0,5	5,0	1,5	4,5	0,5	1,5	0,3	4,0	2,5	5,0	-	
8.	152,4 mm (6") Sneideri haub.	2,5	-	0,8	5,0	1,5	4,5	0,4	1,2	0,3	3,5	1,0	5,0	-	
9.	152,4mm (6") ingl.haubits...	2,5	0,4	0,5	5,0	1,5	4,5	0,5	1,5	0,3	4,0	2,5	5,0	-	
10.	37mm kahur.....	0,5	0,1	-	1,0	0,2	1,0	0,2	0,5	0,1	1,0	-	-	-	
11.	57mm kahur.....	0,75	0,1	-	1,5	0,3	1,5	0,2	0,5	0,1	1,2	-	-	-	
12.	76,2 mm (3") vene kahur 1900a.	1,5	0,2	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	2,5	5,0	0,12	
13.	76,2mm (3") rünnakkahur.....	1,0	-	0,5	2,0	0,5	2,0	0,2	0,5	0,1	1,5	-	-	-	
14.	76,2mm (3") seeniitkahur ja 75mm merekahur.....	1,5	0,2	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	-	-	-	
15.	77mm saksa haubitsa.....	1,5	0,3	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	-	-	-	
16.	105mm saksa haubits.....	2,0	0,3	-	4,0	1,2	4,0	0,4	1,2	0,3	3,5	-	-	-	
17.	105mm jaapani kahur.....	2,0	-	-	4,0	1,2	4,0	0,4	1,2	0,3	3,5	-	-	-	
18.	87mm (3,425") vene kahur 1895a	1,5	-	-	3,0	1,0	3,0	0,3	1,0	0,2	2,5	-	-	-	
19.	105mm (42") kahur 1877 a....	2,0	0,6	-	4,0	1,2	4,0	0,4	1,2	0,3	3,5	-	-	-	
20.	152,4mm (6"120pd) kahur 1877a.	2,5	0,6	-	5,0	1,5	4,5	0,4	1,2	0,3	3,5	-	-	-	
21.	150mm saksa kahur.....	2,5	0,4	-	5,0	1,5	4,5	0,5	1,5	0,3	4,0	-	-	-	
22.	228,6 (9") Mortiir.....	4,0	0,8	-	8,0	2,0	6,0	0,6	1,8	0,4	6,0	-	-	-	

Märkus: 1) Värnitsat, terpentiini ja pimskivi iga eeliku ja tagaku peale võib tarvitada vastavassuurtüki normi järgi.

2) Käesolev tabel on maksev ka soomusrongide tagavaraparkides olevatele suurtükile ja õppeasut. õppesuurtükide.

3) Suurtükid, eelikud ja tagakud kuuluvad järjekorralisele lanustamisele ja värvimisele kahekordse katmisega iga viie aasta tagant, kuna maare (rauaöones, lukul, kompressoriosadel jne.) tuleb uuendada iga aasta.

T. ROTBERG,
Kindral-majoor,
Varustusvalitsuse ülem.

J. LEPP.
Majoor,
Relvastusosakonna ülem.

